

Beleid met betrekking tot toelaatbaarheidsverklaringen VSO

01-08-2025

Leerlingen die in het (voortgezet) speciaal onderwijs geplaatst worden, hebben hiervoor een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) nodig. Op de TLV wordt aangegeven welke bekostigingscategorie geldt voor de betreffende leerling. Er zijn drie bekostigingscategorieën: laag – midden – hoog. Daarnaast wordt aangegeven gedurende welke periode de TLV geldig is. Iedere TLV VSO is voorzien van een volgnummer.

Het samenwerkingsverband bepaalt de criteria op basis waarvan een leerling kan worden ingeschreven in het (V)SO, welke bekostigingscategorie wanneer toegekend wordt en voor hoelang. Om te bepalen bij welk samenwerkingsverband een TLV moet worden aangevraagd, volgt het samenwerkingsverband de door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap opgestelde stroomschema's.¹

Het samenwerkingsverband heeft ervoor gekozen om een Bovenschools Toetsings Orgaan (BTO) in te zetten, dat onder andere als taak heeft om TLV-aanvragen te toetsen. In deze werkwijze wordt beschreven welke procedure het BTO doorloopt, welke criteria er zijn voor afgifte TLV VSO, welke afspraken er zijn met betrekking tot de duur van de TLV en welke documenten het aanvraagdossier dient te bevatten.

Bovenschools Toetsingsorgaan (BTO)

Het BTO heeft onder andere als taak om inhoudelijk een in LDOS aangeleverd dossier voor een aanvraag TLV VSO te beoordelen. Het BTO beoordeelt of het aangeleverde dossier voldoet aan de criteria, die onder het volgende kopje beschreven staan. Het BTO bestudeert met minimaal twee deskundigen, onafhankelijk van elkaar en de school die de TLV aanvraagt, de aanvraag. De eerste onafhankelijk deskundige is een orthopedagoog (generalist) of (gezondheidszorg)psycholoog en de tweede onafhankelijk deskundige is een kinder- en jeugdpsycholoog. Afhankelijk van de vraag van de leerling over wiens toelaatbaarheid wordt geadviseerd, kan optioneel als tweede deskundige een pedagoog, een kinderarts, een schoolmaatschappelijk werker of een kinderpsychiater gevraagd worden advies te geven.

De twee deskundigen schrijven ieder een onafhankelijk deskundigenadvies, waarin de inhoudelijke en procedurele analyse van het dossier beschreven staat. Tijdens de wekelijkse BTO-vergadering worden de in LDOS aangemelde dossiers besproken. Wanneer ouders en leerling niet achter een aanvraag TLV VSO blijven te staan, zal het BTO met de ouders in gesprek gaan om hun zienswijze te horen. Deze zienswijze wordt meegewogen in de deskundigenadviezen van het BTO.

Het BTO geeft advies aan het bestuur van het samenwerkingsverband of een TLV geïndiceerd kan worden en vervolgens of de aangevraagde bekostigingscategorie passend is. De beslistermijn voor een TLV VSO is bij een compleet dossier acht weken. De aanvragende school en de ouders ontvangen het besluit TLV VSO met de samenvatting en conclusie van de deskundigenadviezen via LDOS. Indien gewenst zijn de volledige deskundigenadviezen door de school of de ouders bij het secretariaat van het BTO op te vragen.

¹ Zie [hier](#) en [hier](#).

De informatie in het dossier moet bij de aanvraag TLV VSO voor de deskundigen voldoende navolgbaar zijn. Daartoe zijn in het samenwerkingsverband onderstaande criteria vastgesteld.

De ondersteuningsbehoeften van de leerling zijn leidend bij de toekenning van een TLV, het bepalen van de looptijd en van de bekostigingscategorie. De ondersteuningsbehoeften staan omschreven in het ontwikkelingsperspectief (OPP) van de school. Als de aanvraag onvoldoende helder is, wordt aanvullende informatie opgevraagd ofwel nader overleg gevoerd met de betrokkenen. De behandeling van het dossier wordt opgeschort en er wordt een termijn van twee werkweken gegeven waarbinnen de ontbrekende informatie aangeleverd moet worden. Zodra het dossier compleet is, gaat de beslistermijn van maximaal acht weken opnieuw lopen. Mocht uit de aanvulling blijken dat er onvoldoende grond is om een TLV VSO af te geven, geeft het BTO een negatief advies aan het bestuur van het SWV. De school van aanmelding of plaatsing moet dan op zoek naar een andere passende oplossing. Mocht blijken dat een TLV VSO niet het best passend is, kan in uitzonderlijke situaties door het BTO in samenspraak met de coördinator van het SWV aan de directeur-bestuurder het advies gegeven worden om maatwerk in het VO aan te bieden door middel van een op de leerling afgestemd maatwerkarrangement, in plaats van een TLV VSO. De directeur-bestuurder beslist of het advies van het BTO wordt overgenomen. Deze neemt dus het uiteindelijke besluit.

Criteria voor een aanvraag TLV Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO)

Het BTO hanteert de volgende criteria bij de beoordeling of een leerling toelaatbaar is tot het VSO:

- De zienswijze van de ouders en de leerling staan beschreven in het aanmeldformulier. De ouders en de leerling ondertekenen het aanmeldformulier voor het delen van informatie en het vragen om advies bij het BTO SWV. Ouders kunnen het aanvraagdossier in LDOS inzien en kunnen hier ook een eigen verslag en/of onderbouwing aan toevoegen. Er is géén wettelijke verplichting dat de ouders en de leerling toestemming geven voor een aanvraag TLV VSO. Wanneer de ouders geen toestemming geven voor de aanvraag TLV VSO, mag de school de aanvraag TLV VSO toch indienen bij het BTO. De TLV VSO-aanvraag hangt immers niet af van de instemming van de ouders, maar valt onder de zorgplicht van de school.
- Er is een actueel integratief beeld/probleemanalyse gemaakt, waaruit blijkt dat de school niet langer een passend aanbod kan bieden. In het integratief beeld worden de onderzoeksgegevens en de compenserende en belemmerende factoren bezien, zowel vanuit de leerling als vanuit het systeem/de context en met elkaar in verband gebracht. Dit geeft een analyse van de verklarende factoren voor de ondersteuningsbehoeften van zowel de leerling, de thuissituatie als de school. Het effect van de reeds geboden extra ondersteuning, begeleiding en inzet maatwerk/afwijking onderwijstijd wordt beschreven. Op basis van deze analyse wordt het verwachte uitstroomperspectief voor de leerling beschreven.
Bij de beoordeling op inhoud van de aanvraag spelen de historie van de schoolloopbaan, betrokkenheid van hulpverlening, draagkracht van het gezinssysteem, het cognitief en didactisch niveau en de ernst van de problematiek in combinatie met de ondersteuningsbehoeften van de leerling en school een grote rol. Het integratief beeld geeft een samenhangend, compleet en recent beeld van de leerling. Bij de eerste aanvraag dient dit ondertekend te zijn door een deskundige (orthopedagoog, psycholoog). Bij een herbeoordeling mag het integratief beeld in het OPP worden opgenomen, in plaats van een los document zoals bij de eerste aanvraag TLV VSO.
- Er is sprake van een bestaand en geactualiseerd (maximaal één maand oud bij een eerste TLV-aanvraag en maximaal drie maanden oud bij een herbeoordeling) ontwikkelingsperspectiefplan. Het OPP bevat in ieder geval de volgende recente en relevante informatie:
 - de belemmerende en bevorderende factoren en contextfactoren, die van invloed zijn op het onderwijs van de leerling;
 - een beargumenteerd en onderbouwd uitstroomperspectief;

- de extra ondersteuningsbehoeften van de leerling, de docenten en de ouders
- een handelingsdeel in afstemming met ouders en de leerling opgesteld. In het handelingsdeel worden expliciet de onderwijsleerdoelen beschreven en de doelen en interventies gericht op de context beschreven. Wanneer er sprake is van een afwijking van de onderwijstijd/het onderwijsprogramma dient dit hier beschreven te zijn;
- het handelingsdeel is samen met de leerling en ouders recent geëvalueerd;
- een recent overzicht van de absentenregistratie (indien er sprake is van meer dan 10% afwezigheid in het lopende schooljaar of anderszins opvallend verzuim). Het verzuim is immers ook een belangrijke, mogelijk belemmerende, factor in de context van de leerling.

Uit het OPP blijkt dat de school een zorgvuldig begeleidingstraject heeft gevolgd met de leerling en de ouders en dat de stappen in het cascademodel zorgvuldig zijn doorlopen. De leerling is bij het opstellen en bijstellen van het OPP betrokken en heeft zijn mening kunnen geven, wat uit de beschrijvingen in het OPP naar voren komt. De ouders zijn betrokken bij het handelingsdeel en hebben daar instemmingsrecht. Ouders en leerling ondertekenen het OPP voor gezien en ouders voor akkoord op het handelingsdeel. Wanneer ouders niet akkoord zijn met het handelingsdeel, ondertekenen zij alleen het OPP voor gezien en beschrijven zij hun zienswijze ten aanzien van het handelingsdeel.

Bekostigingscategorie TLV

Bij de oordeelsvorming over een TLV wordt altijd een uitspraak gedaan over de bekostigingscategorie van de TLV. Er is sprake van drie categorieën toelaatbaarheidsverklaringen oplopend in zwaarte (laag, midden en hoog). In het samenwerkingsverband is besloten dat standaard bekostigingscategorie 'laag' wordt aangevraagd. Voor leerlingen waarbij de aanvragende school sterk van mening is dat 'laag' onvoldoende is, kan 'midden' of 'hoog' aangevraagd worden. Hierbij dient een concrete onderbouwing van de ondersteuningsbehoeften en het daarbij geboden ondersteuningsaanbod aangeleverd te worden. Indien er duidelijk beargumenteerd wordt dat er sprake is van blijvende intensieve ondersteuningsbehoeften als gevolg van ernstige lichamelijke of meervoudige complexe problematiek, dan kan een TLV-categorie midden of hoog voor langere tijd afgegeven worden. Dit zal echter uitzonderlijke gevallen betreffen.

Looptijd TLV

De wetgeving passend onderwijs schrijft voor dat de TLV voor minimaal één jaar moet gelden. Het beleid van het SWV is erop gericht dat leerlingen zo tijdelijk als mogelijk en zo lang als nodig naar het speciaal onderwijs gaan en vervolgens begeleid worden bij de overstap naar het regulier onderwijs of naar arbeid. Tegelijkertijd is bekend dat er leerlingen zijn die langer en soms zelfs hun hele schoolloopbaan aangewezen zijn op speciaal onderwijs.

De volgende doelgroepen leerlingen worden onderscheiden bij het bepalen van de looptijd van de TLV:

- A. Kinderen met een laag ontwikkelingsperspectief ten gevolge van ernstige verstandelijke beperking (IQ<35), vaak met moeilijk te 'lezen' gedrag en ernstige sensomotorische problematiek (zoals ontbreken van spraak, bijna niet kunnen zitten/staan).
- B. Kinderen met een matig tot licht verstandelijke beperking (IQ tussen 35 en 70) in combinatie met intensieve ondersteuningsbehoeften ten gevolge van ernstige beperkingen in adaptief gedrag (conceptuele vaardigheden, sociaal/communicatieve vaardigheden en of praktische vaardigheden/ADL) of ten gevolge van ernstige en complexe lichamelijke beperkingen.
- C. Kinderen met een matig tot lichte verstandelijke beperking (IQ tussen 35 en 70) in combinatie met intensieve ondersteuningsbehoeften op het gebied van moeilijk te reguleren

gedragsproblematiek en/of moeilijk te reguleren sociaal-emotionele problematiek als gevolg van een psychiatrische stoornis.

- D. Kinderen met een $70 < IQ < 80$, in combinatie met forse beperkingen in het (sociaal) adaptief gedrag of in combinatie met forse hechtingsproblematiek.
- E. Anders dan A,B,C en D.

Bij de doelgroep beschreven onder A,B en C wordt een TLV VSO verstrekt met de duur tot en met het schooljaar waarin de leerling 18 jaar wordt.

Bij de doelgroep beschreven onder D wordt een TLV VSO verstrekt met de duur tot en met het schooljaar waarin de leerling 15 jaar wordt, waarbij de duur van de TLV-VSO minimaal twee jaar betreft.

Bij de doelgroep beschreven onder E wordt een TLV VSO verstrekt met de duur lopend schooljaar +1, behalve als uit de ondersteuningsbehoeften nadrukkelijk blijkt dat een langer verblijf in het VSO nodig is.

Let op!

Bovenstaande afspraken ten aanzien van de looptijd TLV gelden alleen bij een afgifte TLV categorie laag. Indien de categorie midden of hoog afgegeven wordt, zal per individuele casus de looptijd bepaald worden.

Een TLV-VSO aanvraag voor de leerling van 18 jaar of ouder

Het SWV onderschrijft het belang van een plaatsing binnen het VSO tot 20 jaar voor jongeren waarbij dat nodig is. Tevens is het belangrijk dat scholen kritisch blijven kijken naar het uitstroommoment. Dit gebeurt natuurlijk in samenwerking met gemeenten en andere betrokken instanties.

De ontwikkeling van de leerling staat centraal, ongeacht de looptijd van de TLV. Als een leerling een TLV heeft tot 18 jaar, maar als op zijn 16^e al duidelijk merkbaar is dat hij/zij toe is aan de volgende stap, is het van belang om hiernaar te handelen. Andersom geldt dit natuurlijk ook: als een leerling 18 jaar is en duidelijk nog onderwijs nodig heeft om zich verder te ontwikkelen, is het belangrijk om een nieuwe TLV aan te vragen. Met een goed onderbouwd plan voor deze leerling kan het BTO het bestuur adviseren tot verlenging van de TLV VSO.

Negatief advies TLV VSO

Wanneer het BTO beoordeelt dat het traject naar een TLV VSO/herindicatie of TLV PRO(-vangnet) niet goed doorlopen is en/of niet wordt voldaan aan de criteria en/of inhoudelijk de aanvraag niet voldoende navolgbaar is, zal het BTO een negatief advies over de TLV-aanvraag aan het bestuur van het SWV geven.

Wanneer een school(bestuur) (als aanvrager van de TLV) of de ouders van een leerling het niet eens zijn met besluit van het samenwerkingsverband over een toelaatbaarheidsverklaring, kunnen zij bezwaar aantekenen. Dat kan schriftelijk bij het bestuur van het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband vraagt dan advies aan de landelijke bezwaarcommissie toelaatbaarheidsverklaringen.